

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Експертиза дорогоцінних металів, коштовного каміння та культурних цінностей»

на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	
Спеціальність	
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Гнітій Надія Володимирівна

старший викладач кафедри товарознавства,
біотехнології, експертизи та митної справи

Контактний телефон	+38-066-771-20-32
Електронна адреса	nadyagnitiy@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tpt.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою опанування методологічних основ товарознавчої експертизи дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння і культурних цінностей, вивчення нормативного та законодавчого регулювання питань з контролю якості, сертифікації, атестації, оцінювання та прогнозування їх вартості.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; тематичне тестування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК
Базові знання	Наявність знань з навчальних дисциплін Фізичні методи дослідження сировини, матеріалів, продукції; Хімічні методи дослідження сировини, матеріалів, продукції; Експертиза нехарчової продукції; Основи екології та безпеки товарів
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Визначати, аналізувати проблеми та розробляти заходи щодо їх вирішення.	ЗК-01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.	ЗК-03 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
Демонструвати вміння працювати на міжнародних ринках	ЗК-08 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності
Застосовувати методи наукових досліджень у сфері	СК-02 Готовність застосовувати методи аналізу, розробки, пошуку рішень

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для обробки та інтерпретації професійної інформації, отримувати факти на основі спостережень, наукового аналізу, практичного досвіду та спеціалізованих досліджень.	у господарській діяльності і оцінювання ефективності діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур
Оцінювати товари і послуги в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності та робити висновки.	СК-04 Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Експертиза дорогоцінних металів та коштовного каміння		
Тема 1. Експертиза дорогоцінних металів та виробів із них	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 2. Елементи морфології та кристалооптики мінералів	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 3. Фізичні властивості та оброблення коштовного каміння	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 4. Систематична гемологія коштовних каменів мінерального походження	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування поточна модульна робота	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 5. Систематична гемологія дорогоцінних каменів органогенного походження	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування Виконання реферату за Модулем 1
Модуль 2. Експертиза культурних цінностей		
Тема 6. Живопис на полотні та на дерев'яній основі	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування поточна модульна робота	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 7. Графіка	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування поточна модульна робота	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 8. Старовинні книги, рукописи, документи	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування поточна модульна робота	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 9. Декоративно-ужиткове мистецтво	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування поточна модульна робота	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 10. Музичні смичкові інструменти	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування поточна модульна робота	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 11. Поштові марки	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування поточна модульна робота	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 12. Ордени, медалі, нагрудні знаки ти грошові знаки. Пам'ятні та ювілейні монети	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування поточна модульна робота	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування
Тема 13. Митний контроль за переміщенням	Відвідування занять; контрольне опитування; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Самостійний конспект з окремих питань теми; виконання навчальних завдань з ДК; рішення ситуаційних завдань; тематичне тестування

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Експертиза дорогоцінних металів та коштовного каміння		
культурних цінностей через митний кордон України	поточна модульна робота	Виконання реферату за Модулем 2

Інформаційні джерела

- Білецький В. С. Дорогоцінне каміння. Дорогоцінні метали / В. С. Білецький. – Донецьк : « Донбас », 2007. – 254 с.
- Калашникова О. Л. Основи мистецтвознавчої експертизи та вартісної оцінки культурних цінностей : підручник / О.Л. Калашнікова. – К. : Знання, 2006. – 479 с.
- Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними : Закон України // від 18 листопада 1997 року N 637/97-ВР (Із змінами і доповненнями, внесеними Законами України таборували від 3 лютого 2020 року N1416-IV).
- Зрезарцев М. П. Товарознавство непродовольчих товарів : навч. посіб. : РМО і НУ / М. П. Зрезарцев, В. М. Зрезарцев, В. П. Параніч. – К. : ЦУЛ, 2019– 328.
- Оснач О. Ф. Товарознавство. Промислове обладнання, прилади, інструменти : навч. посіб. / О. Ф. Оснач. К. : ЦНЛ, 20017. – 304 с
- Власова А. В. Основи товарознавства непродовольчих товарів: навч. посіб. : РМО і НУ / А. В. Власова. – К. : ЦНЛ, 2016. – 2008 с.
- Дорогоцінне та напівдорогоцінне каміння у провадженні слідчих (розшукових) дій: метод. рек. / П.М. Баранов, В.М. Коротаєв, О.В. Сливна; ред. А.Є. Фоменко. - Дніпро : ДДУВС, 2023. - 44 с.
- Методи експертизи культурних цінностей / А. А. Дмитренко. – Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024. – 51 с.
- Методики оціночної експертизи культурних цінностей / А. А. Дмитренко. – Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024. – 157 с.
- <https://inconsulting.com.ua/en/examination-of-antiques/import-and-export-of-cultural-property.html>
- <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1039&context=historydiss>
- <https://www.studyiq.com/articles/precious-metals-and-gems/>
- <https://adilet.zan.kz/eng/docs/Z1600000444>
- <https://www.gemsociety.org/article/jewelry-metals-overview/>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (2 бали); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (2 бали); завдання самостійної роботи (7 бали); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	29
Модуль 2 (теми 5-9): відвідування лекцій (10 балів); наявність опрацьованого матеріалу з теми лекції (8 бали); відвідування занять (8 балів); обговорення матеріалу занять (16 балів); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (4 балів); тестування (2 бала); поточна модульна робота (15 балів)	71
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни